www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 90. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 18 квітня 1930. VOL. XXXVIII. No. 90. Jersey City, N. J., Friday, April 18, 1930. THREE CENTS.

ВЕЛИКОДНА ПИСАНКА -- РІДНІЙ ШКОЛІ.

ОПРАВДУЄ БУНТ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Перед сенатським лабістичним комітетом зізнавав Генри Г. Корен, президент Товариства знесення прогибіції. Він мав доказати, що товариство не пропагує своєї акції через лабістів, держаних у Вашинґтоні.

Корен заявив, що 18 поправка зробила правительство „нищителем прав людини". Він подав, що проти прогибіції належить боротися всіми можливими способами. А коли його питали, чи можна також противитися прогибіції збройним способом, відповів, що нарід бунтується проти прогибіції вже 10 літ.

Корен є тої думки, що прогибіція буде знесена до 5 літ. Вже тепер маємо три особи на кождих чотири, котрі є проти прогибіції. З кождим днем збільшається число ворогів прогибіції. На пропаганду проти прогибіції одержало товариство в послідним році $427,213. За ті гроші вислано знавців до 12 чужих країв, щоби збирали матеріяли, потрібні до розвязки прогибіційного питання. Частину з тих грошей ужито на кампанію за вибір сенаторів, котрі є ворогами прогибіції.

ТЮРМИ ПЕРЕПОВНЕНІ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенеральний прокуратор Мичел заявив сенатському суйдейському комітетови, що дістав повідомлення, що всі тюрми так переповнені вязнями, що нових вже нема де помістити. Разом з тим подають, що подавляюча більшість вязнів це переступники прогибіційного закона. Для приміру Мичел подав, що тюрма в Атлянті може помістити 2,000 вязнів, а містить тепер на ділі 3,900 вязнів. Дотого директор тюрми телефонував, що надіслано йому свіжий транспорт вязнів, яких він вже ніяк не в силі помістити. Мичел дораджує, що треба бути суддям більш поблажливими щодо карання прогибіційних переступників.

ТАЙНА З ПРОПАВШИМИ ГРІШМИ.

НЮ ЙОРК. — Сензацією дня'є така подія:

Дня 15 грудня відбулася в готелі Рузвелт конференція між броварниками і Палмером Кенфилдом, прогибіційним адміністратором на північну частину нюйорського стейту. Броварникам ходило про концесію на виріб „нірбір" для „Коломбія Сіріел Компані оф Годсон". Підчас тої конференції залишили броварники на столі $20,000, які зникли в якийсь таємничий спосіб.

Тепер домагаються, щоби Кенфилда посадити на лаві обжалованих як хабарника.

БАЖАННЯ РИБАКА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер любується у риболовстві. Кожду вільну хвилю використовує в той спосіб, що покидає Вашинґтон і їде у Вірджінські гори, де ловить рибу. А ночує в ґірській хаті. Над тою хатою запропоновано вивісити такий напис: „Боже! Допоможи мені зловити таку велику рибу, щоб я, коли мені прийдеться за неї потім говорити, не потребував брехати".

ДОМАГАЮТЬСЯ ТАЙНОГО ГОЛОСОВАННЯ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті піднеслися голоси, щоби голосувати в справі номінації Паркера на суддю при найвищім суді тайно, бо в цей спосіб сенатори матимуть вільну руку. А так буде богато голосів проти Паркера, бо богато сенаторів не схоче наражувати собі нігрів, що може відбитися для них некорисно при нових виборах.

ПОЛІЦІЯ І ПРАВА ЛЮДИНИ.

НЮ ГЕЙВЕН. — Професор Фелікс Франкфуртер з Гарвард мав виклад про закон про охорону людських прав. Він подав історію довгої боротьби за ті права, які остаточно зістали загарантовані конституціями ріжних держав по французькій революції, а рівнож доповнили і конституцію Злучених Держав. Та хоч ці права здобули собі горожанство вже в 18 столітю, не знають про них ті, що їх з уряду знати повинні. Професор Франкфуртер критикує при тій нагоді нюйорського поліційного комішенера Гвейлена, для котрого права людини, коли ходить про переступника, не находяться в конституції, а на кінці поліцейської палки. Такі є наслідки, говорив Франкфуртер, коли покликується на начальника поліції людину, яка надається на менаджера департаментового торговельного дому і яка не має поняття про історію конституції та боротьби людства за права людини.

ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ ЗБРОЄННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Конґрес Дочок Американської Революції приняв резолюцію, в якій протестує проти зменшення збройної сили Злучених Держав, як це виходить з договору, заключеного в Лондоні.

Разом з тим підносилися голоси протесту проти приступлення Злучених Держав до Міжнародного Суду. Сентимент конґресу був за те, щоби не звязувати себе з Европою. Крім того підчеркнено потребу боротьби з комуністичною пропаґандою.

ВИТАЮТЬ БИРДА.

ВЕЛИНҐТОН (Нова Зеляндія). — Адмірал Бирд прибув до Велинґтону, де йому влаштували в Сити Гол величаве приняття. Бирд показував рухомі образки з своїх подорожей до Ґренляндії й обох бігунів.

НАСЕЛЕННЯ ПО СЕЛАХ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

З перепису, який одержано з 8 стейтів на заході, виявляється, що населення по селах не зростає, бо люде переносяться до міст. З деяких сіл вже й сліду нема.

ЧОТИРИ МІСЯЦІ БЕЗ ПЛАТНІ

Учителі з Вашковеччини (Буковина) не отримали вже 4 місяці платні. В своїй розпуці вислали вони протестні телеграми до президента міністрів і міністра освіти, але відповіди нема.

НОВА ДОБА ДІЯҐНОЗИ.

Пишуть з Відня, що на зборах лікарського товариства задемонстровано новий винахід віденської школи, що творить нову добу діягнози. При помочи фотографічного апарату, який сконструували віденські спеціялісти, можна буде фотографувати нутро пилунка. Уся процедура тріватиме 55 секунд.

АРЕШТУВАЛИ ЕСПАНСЬКОГО ОЛІМПІЦЯ.

В цілій Еспанії викликав велику сензацію факт, що еспанська поліція арештувала найславнішого еспанського спортовця, Вільберга. Вільберг брав участь в останній світовій олімпіяді. Його арештували в часі, коли доконував влом до одного зі склепів у Таліні.

ЗЛОДІЙСЬКА ЛИЦАРСЬКІСТЬ.

Траґікомічна сцена розігралася в цих днях на одній з головних вулиць Ліверпулю (Анґлія). З виставового вікна елеґантного склепу дамської конфекції один злодій схопив дві жіночі суконки й почав утікати. Завважили цю крадіж одначе дві склепові помічниці й пустилися відважно в погоню. Злодій сховався в бічну вуличку, але помічниці його дігнали й взявши за ковнір, повели просто до комісаріяту. Тут злодій заявив, що віддався без спротиву в руки помічницям тільки тому, що одна з них... була дуже гарна! Помимо цього одначе лицарськоо злодія задержали в арешті.

МІНІСТЕР У РОЛІ ПІСЛАНЦЯ.

Анґлійський міністер почти виїхав перед кількома тижнями до малого місточка. Принагідно зайшов на почту, щоби купити собі почтові значки. Там зауважив, як одна молода урядничка була дуже неспокійна. Він зацікавився тим і спитав її про причину. „Бо надійшла пильна телеґрама — каже урядничка — а я не маю її ким доручити до дому, бо сторож вже пошів одну телеґраму". На це міністер заявив, що сам віднесе. Панночка змірила його від голови до стіп, бо не знала, що це міністер, але узнала його за такого, що можна повірити і передала йому телеґраму. А за прислугу заплатила йому 3 пенси. Міністер взяв гроші і телеґраму та заніс її там, де було треба. Аж потім довідалася урядничка, що то був міністер, і щиро сміялася.

УСПІШНИЙ ЛЕТ.

З Фрідріхсгафен (Німеччина) доносять: Не зважаючи на бурю й дощ, „Граф Цепелін" успішно перелетів Францію в дорозі до Сивіллі в Еспанії. Там він пробуде короткий час і вернеться знову до Німеччини.

СМЕРТЬ НА ШАФОТІ.

Оноді виконано в місті Дуе в Франції присуд смерти на злочинцю Маселі. Злочинець згинув на шафоті. Маселі був робітником. В Обурдеп біля Ліль він знасилував кільканайцять дівчат, а потім їх замордував і трупи кинув до каналу. Його прозвали „людоїдом з Обурден". Перед виконанням присуду він крикнув: „Сподіваюся, що ще инші підуть за мною", з чого догадуються, що він мав більше спільників. З товпи глядачів, що приглядалися виконанню присуду, чулося голоси: „Вбийте його!" Це відзивалися матери нещасних дівчат.

ЧУДОМ УРАТОВАНІ.

Підчас вирубування леду в Блотницькому заливі, як доносять з Ленінграду, відірвалася від берега крига, на котрій було 50 робітників. Вітер заніс кригу на повне море. Загроженим робітникам поспішив з помічю літак, що в кількох летах перевіз усіх робітників на сушу.

СМЕРТЬ СЛАВНОГО БАНДИТА.

Біля Ляріси в Греції згинув по важкій боротьбі з жандармерією славний ґрецький бандит Чацардж. З ним згинули теж його два товариші. В 1929 році недалеко Тертулі Чацардж увязнив 70 туристів. У боротьбі з Чацарджом згинуло 2 жандармів.

3,750,000 ЗА ОДНУ ПЕРЛУ.

Один лондонський ювілер продав на міжнародній ліцитації клейнотів одну перлу за суму 750 тисяч фунтів стерлінґів, що виносить біля 3,750,000 долярів. Ця перла походить з Перського заливу й не є більша від ліскового оріха.

АКАДЕМІЯ КУХОВАРСТВА.

В вілі „Аврори" в Римі відчинено висшу школу куховарства. Цією школою керуватиме надворний кухар італійського короля, Амадео Петіні. Професорами цієї школи є найславніші римські кухарі й кухарі ріжних заграничних посольств. Наука в цій школі тріватиме 2 роки. Крім практичних вправ будуть там теж викладати гіґієну, хемію, фізіольоґію й теоретичні відомости про споживчі середники.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В ФЕЛЬШТИНІ.

В Фельштині, повіт Старий Самбір, вибухла дня 24 березня пожежа, наслідком якої згоріло 9 домів і 6 господарських будинків, домовий інвентар, збіжжа й худоба. Шкода виносить біля 80 тисяч золотих.

ШАЛЮПА СМЕРТИ.

Недалеко шанґайського порту добачено таємничу шалюпу, котрою ніхто не кермував. Вислані човни привезли її до берега й тоді розпізнали шалюпу, яка колись виплила з порту Кохінхіни й загинула. Ціла залога, що находилася на судні, згинула з голоду.

БАНДИТИЗМ У БРАЗИЛІЇ.

Бандитизм витворився вже й у Куритибі. Вже лучаються випадки простого бандитизму у білий день. Дві женщини з дітьми проходжувалися в Пасеіо Публіко. До них приступило двоє людей, а наставивши револьвери, сказали: „гроші або життя". Серед переполоху одна і друга добули гроші і віддали їх бандитам. Пишуть, що одного з бандитів арештовано. Має ним бути якийсь робітник, що працював при електриці в Кастелянах.

Замасковані бандити прибули самоходом у Сан Павльо на одну фазенду. Була 9 година в ночі, коли застукали у двері. Підійшла до них дочка фазендаря, Ізабеля, та опришки кинулись на неї, тяжко поранивши. Коли явився сам фазендяр, її батько, від стрілів упав трупом. Коли сусіди прибігли на ратунок, не застали нікого. Догадуються, що бандити забрали гроші, бо фазендяр мав славу багатого чоловіка.

ВІЙТ УБИВ АСЕСОРА.

Дня 22 березня пізно вечером вертали з Самбора до села Кульчиці Рустикальні війт Іван Кардиц, заступник війта, та два асесори: Іван Мороз і Ворощак. Усе товариство було підпите, бо війт зробив в Самборі якусь трансакцію. Але що тій трансакції був противний асесор Мороз, то прочі члени заряду громади постановили на цьому піститись. І по дорозі до села Мороза вбито склянками й фляшками з пива. З вернувши до села, війт і його спільники пустили поголоску, що на них по дорозі напали бандити й убили тільки... Мороза. Але иншої гадки була поліція й арештувала всіх спільників душогубства й відвезла їх до окружного суду до Самбора.

ВИСОЧАН ЗАСУДЖЕНИЙ НА КАРУ СМЕРТИ.

В Гомболд, Саск., по дневнім процесі, який скінчився 21. березня, засуджено на кару смерти Олексу Височана, який на Різдво убив свою любовницю Антоніну Кропу. Височана мають повісити в Принс Алберт 20. червня.

ВІДКОПАЛИ ЗАМОК ГОТФРІДА З БУЙОНУ.

У Франції недалеко Монфльокон підчас праць над фундаментом під памятник для погибших в часі світової війни відкрито руїни замку, котрий сказав побудувати в р. 1086 славний вожд одного з хрестоносних походів, Готфрід з Буйону. Фундаменти цього старого замку лежать у глибині 10 метрів.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ ПОШИРЮЮТЬСЯ ДАЛІ

БОМБЕЙ (Індія). — Найбільші заворушення від початку кампанії проти сільного закону, яку розпочав Ґанді, вибухли тепер у портовому місті Караші. Тут десятьтисячний похід демонстрантів облиг судовий будинок, де переводилася розправа над лідерами індуських націоналістів за порушення ними закону про сіль. Демонстранти вимагали негайного звільнення обжалованих, загрожуючи нападом на суд.

Відділ поліції, котрий охороняв будинок суду, старався розігнати демонстрантів, але ті напали на поліцію. Тоді поліція почала стріляти в демонстрантів. Один індус зістав убитий на місці, а 31 було поранених. Крім того двох Европейців, сержантів поліції, тяжко покалічено.

У Калькуті підчас бійки між поліцією й демонстрантами потурбовано 50 осіб, а між ними 15 поліцаїв, яких тяжко покалічено. Там заворушення вже тривають другу добу. Вісім панцирних авт охороняють вулиці, але це мало пособляє, бо взагалі тут не вистарчає поліційних сил. Для збереження коштів тут завжди тримано поліцію в зменшених розмірах і тепер її не вистарчає для підтримання й охорони ладу.

В місті Пуна поліцію обкидано камінням зі сторони демонстрантів, а місцевий маґістрат розгромлено.

У Бомбею члени індуського конґресу врядили похід на державні сільні фабрики, але поліція не допустила їх туди. В Алабаді суд засудив трох лідерів-націоналістів за порушення сільного закону на два роки до вязниці кождого. Инших сімох засуджено на коротший час вязничної кари.

Трохи поліпшило справу в Індії те, що припинився залізничий страйк, який започатковано ще 4 лютого.

ПОМЕР ЛЕВ БАЧИНСЬКИЙ.

ЛЬВІВ (Галичина). — Помер бувший посол до австрійського парляменту й провідник українських радикалів, Лев Бачинський. Останніми часами Бачинський виїхав на лікування до Відня, де заскочила його смерть.

ДОКУМЕНТИ ПРО МОРСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Британське правительство опублікувало „Білу книгу" з документами про лондонську морську конференцію. В книзі пишеться про конференцію, що вона осягнула великі успіхи. Там же зазначено, що конференція властиво не скінчила своєї роботи після підписання потрійного морського договору, а відрочено її до того часу, поки закінчаться переговори, які тепер буде провадити Анґлія з Францією та Італією, щоби привести їх до порозуміння між собою. Тоді знову буде скликана конференція пятьох держав, щоби нарешті підписати спільний морський договір.

ЩУРІ ТІКАЮТЬ З ПОТОПАЮЧОГО КОРАБЛЯ.

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Ґазета „Свенська Дагбладет" повідомляє, що радянський морський атташе при російському посольстві в Швеції, Соболев, відмовився повернутися на вимогу російського уряду до Москви. Він був радянським воєнно-морським представником одночасно у Швеції й у Фінляндії.

Соболев заявив, що він буде шукати собі захисту в Швеції й проситиме не видавати його Росії, бо він ніколи не належав до комуністичної партії.

ЛІЧАТЬ ПРОКАЗУ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Місцевий лікар Герман Досталь найшов спосіб на лічення страшної хвороби прокази. Йому пощастило знайти сировицю для щеплення, яка в багатьох випадках цілковито вилічила хворих.

Він уже більш як десять років працює над студіюванням проказного бацила, який загибає негайно, як тільки його виділити з організму хворої людини. Отсе було найбільшою перепоною у студіюванню його. Тепер ведуться дальші спроби лічення та удосконалення важного ліку проти прокази.

ПОЛЬЩА НЕ ХОЧЕ ВІЙНИ.

ВАРШАВА (Польща). — Міністер справ закордонних Залеський в ґазетному інтервю заявив, що Польща не збирається воювати з Росією. Вона тепер не бажає для себе ані одної стопи збільшення своєї території. Тепер вся увага Польщі звернена на поліпшення свого економічного стану, який є тяжкий після Великої Війни.

Він говорить, що не знає, щоби десь в Европі нараджувалися в справі війни проти Росії. Може там говорять про якусь економічну репресію проти Радянщини, то це инша справа, але він нічого про це не знає.

ЗА ЗЄДНАННЯ ЕВРОПИ.

ПАРИЖ (Франція). — Бріян знову взявся за розроблення питання про зєднання европейських держав в економічний та політичний союз. Десь за два тижні він розіслав в цій справі спеціяльні листи всім двацять сімом державам, яких представники мали з ним сніданок в Женеві 6 вересня минулого року. На тім сніданку обговорювано справу зфедерування европейських держав.

Бріян сподівається, що тепер уже настав час більш конкретно обговорити цю справу. В тій цілі він розіслав всім державам спеціяльний квестіонар, щоби по одержанню відповідей нав нього продовжувати роботу в цьому напрямку.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ШКОЛА ОЧАЙДУШНОСТИ

Італійський уряд збирається „чистити" школи. Починає се від учительських сил. На будуче першою умовою вчительської посади буде членство в фашистівській орґанізації. Першенство до посад директорів, ректорів і інспекторів шкіл будуть мати ті, що належали до орґанізації що найменче пять літ. Рівночасно з тим піде офашистення самих учеників. Ученики мають дістати рушниці, відбувати вправи, мати командантів з фашистівської орґанізації.

Ціль сих заряджень очевидна. Фашисти хочуть нащіпити в школах фашизм. Та в цілому світі сі зарядження викликали враження, що з фашизмом справа в Італії стоїть слабо, коли він аж таких очайдушних засобів потребує вживати на нащіплювання своїх ідей.

З нагоди недавних протестів проти переслідування релігій большевицьким урядом Росії піднесено в Анґлії ряд уже не пустих фраз, але вимовних фактів. Передовсім вимовні факти про те, як учителі навчають дітий про справи віри.

Одну дівчину вчителька так навчала безвірства: „Ти голодна?", питалася вчителька учениці. „Так", відповіла дитина. „То йди перед ікону й помолися Богу". Дівчину заставили молитися перед іконою. „Ну, є хліб?" Хліба не було. „А тепер іди молися перед образом Леніна" — каже вчителька, і як тільки дитина попросила ікону Леніна о хліб, учителька сейчас вложила дитині в руку кусок хліба.

Се один спосіб поглядного навчання, що, мовляв, нема Бога. А є ще другий. Теж чисто комуністичний. Одна 12-літна дівчина відповіла на поставлений в друкованім квестіонари запит про віру в Бога, що вона в Бога не вірує. „Як се так?" — питається її мати. „Чому ти писала неправду, коли ти віруєш?" Дитина заявила: „Якби я написала, що я вірую, то при найближчій чистці школи мене першу викиненоби зі школи як небажану ученицю. Я не хочу покидати школи".

Як у першому случаю способом викорінювання віри був грубий підступ, то тут маємо вже грубе насильство: загрозу відобрання шкільної освіти. Яке враження викличуть сі способи поза границею, просто серед усіх неупереджених людий? Таке саме, як загоріла пропаґанда фашизму в італійських школах. Скажуть люди: видно, що з пропаґандою комунізму щось не тее, коли до неї треба аж таких способів уживати.

І чи поможе того рода пропаґанда? Таж се ті самі способи, яких здавна вживав царський уряд. Богато вони помогли царському урядови?

Лев Ясінчук.

ОСТАННІ ДНІ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Яйце чи курка. — Ой, нависли чорні хмари. — Буде, як бувало. — Арешт за нескинення капелюха. — Знов бомби. — Спільна батьківщина і львівська різня. — Америка винна.

Якби так український нарід на Західній Україні надіявся чогонебудь від Польщі, то він мав би чималу журу ізза тих подій, що тут у політичному житті раз-у-раз творяться. А так, то нас тільки сміх збирає, коли приглядаємося на польську гризню, на те, як то уряд, а властиво маршал Пілсудський борикається з представником народу, з соймом. Та це сміх... крізь сльози.

Ви бачили бувало, як то дві свахи сваряться; одна з них відважна, галаслива, а друга потульна; одна цабанить: а, ти сяка-така, часом і спідницю піднесе, а друга похилиться тай тікає в хату. Так і тут. Пілсудський, який недавно написав по польських ґазетах, що він „винайшов послів", сварить на них по ґазетах. Каже, що вони „чіпляються людей, як якийсь ґалґанський пес", називає їх „безличними панами", каже, що колиб не далося йому зменшити посольського знаніння, то не міг би з ними ані дві години пережити.

Подумав би хто: коли Пілсудський не може працювати з соймом, то нехай не працює. А, так можнаб може в деякій державі сказати, але не в Польщі, де не знати, хто властиво править державою: уряд, президент, Пілсудський, чи може американський дорадник.

Тими днями повалила соймова опозиція пятий уряд Бартля, а лікар-окуліст (Шиманський) дістав доручення створити новий уряд, до якого запрошував і маршала Пілсудського. А цей поставив свої 4 домагання, між иншим, щоби сойму бодай через пів року не скликати. І, на віщо урядові сойму, на віщо голосу народу, якщо той голос перешкоджує в здійсненні плянів уряду.

Щоби заохотити своїх „обивателів" до оборони Польщі у війні з большевиками, обіцяно воякам землю. На підставі закона з 1920 р. віддано до р. 1923 бувшим воякам 111,813 гектарів української землі на Поліссі та Волині яка повинна була дістатися безземельним і малоземельним місцевим селянам. Тимчасом було цеї землі для бувших вояків замало. Але держава не мала права віддавати їм нові землі. Тому тепер внесено до сойму проєкт, на підставі якого держава мала би право створити ще 600 нових осад по 45 гектарів (90 моргів) кожна. Це одно.

Друге. Закон з 1920 р. постановляє, що хто з наділених вояків буде таким недбалюхом, що до трох років не загосподариться, то йому відбирається землю. Таких недбалюхів, що навіть не осіли на дарованій землі, було багато. Їх землі передано другим. А тепер позбавленим землі ґвалт, як захотілося „господарити". І внесено до сойму новий проєкт, на підставі якого треба би й тим ледарям дати землю. А що запас уже вичерпаний, то треба забрати дальшу землю.

Третє. В часі настання закону з 1920 р. багатьох земельних власників не було ще дома. Не повертали з війни. На їх землях осідали бувші військові. Тепер богато з давних власників повернуло і зажадали звороту своєї землі. З другого боку бувші вояки розлакомилися на дурницю і жадають для себе землі. На це є рада: видати закон, який давав би державі право наділювати землею і тих позбавлених. Очевидно, забираючи місцевому населенню зперед носа.

А четверте. Буває так, що військовий кольоніст незадоволений землею, на якій від кількох років осів. Тому мав би прийти закон, щоби відібрати дальші великі простори землі, призначеної для малоземельних селян і роздати „героям" для їх заспокоєння. Бож вони сповнюють велику, двояку місію: надають українським землям польський характер та охоронюють Польщу перед усякими можливими несподіванками.

Одначе тут розходиться цілковито інтерес держави з інтересом українського народу, якого 80% сидить на маленьких грядочках, чомусь то названих шумно „господарствами". Навіть за високу ціну не може українське малоземельне селянство набути землі на своїй етноґрафічній области. Воно не годилося з давнішими кольонізаційними законами; тимбільше не погодиться тепер. Коли в довоєнному часі переводили Німці кольонізацію польських земель, тоді польський письменник, Генрик Сенкевич, який здобув собі світову славу своїми творами, обезславлюючими українських лицарів минувшини, закликав цілий світ на підмогу. Не дивно, що й українське політичне представництво заповіло найострішу боротьбу проти тих „чесних" проєктів. І по що сойму!

Польська урядова преса запевняє, що „уряд Польщі є і буде урядом маршала Пілсудського". Можливе, що так і буде без огляду на те, чи буде в ньому Юзеф Пілсудський, чи ні. Не знати тільки, що було би, якби Пілсудського не стало.

Покищо, то „Юзефа" як день імянин Пілсудського наказано обходити як державне свято, хоч Юзеф Пілсудський офіціяльно тільки шеф польського війська. Мусіла те свято обходити й цього року державна українська ґімназія в Станиславові та дефілювати в загальному поході державних шкіл перед представниками польської влади. Але що вчитель тої ґімназії, Новосільський, не здіймив капелюха, то дістав від старости 14 днів арешту. Шкільна влада розвела слідство проти учнів, яких 13 арештовано. Українська державна ґімназія у Львові обмежилася до того, що ходила до церкви св. Юра. Тільки свято закаламучено тим, що хтось кинув бомбу в будинку ґімназії, яка наробила гуку й смороду. Така сама бомба вибухла на сходах церкви, але щось на дві мінути перед тим, заки надійшли учні. А то були би бахурі настрашилися й порозбігалися. Ціла та парада закінчилася на щастя тільки двома арештованими.

Підривання самих основ українського народу, якому відбірається можність набути землю, не перешкоджує урядово — громадським польським кругам дурити себе й світ про якесь співжиття, про польсько-українську „згоду". На днях видало навіть товариство „Згода" (про яке свого часу писалося) поклик до обох „братніх" народів, щоби не дали себе розділювати „німецькими інтриґами", а працювали згідно для „спільної батьківщини". Хто вже на стільки „дозрів", щоби йти на співпрацю, цей повинен зареєструвати себе в львівській... **різні.** Там осідок тої „Згоди"; в різні, яка має бути символом того, що має статися з тими „Русинами", які хотять „згоди". Те, що зі згідними телятами й баранами. Але — маємо певність, що Українців там не буде, хоч яка моральна та економічна чорна біда на них находить.

А деж властиво ця біда та чи дійсно є вона? Польські урядові круги говорять, що нема. Раз промовляв один з польських міністрів у промисловому місті Лодзі (російська Польща). У промові страшенно він вихвалював господарський стан Польщі. Колиж по промові відкрито дискусію, тоді один з учасників запитав: пане міністре, коли в Польщі так добре, як ви говорите, то чому є так зле?... Ну, правда; трохи зле воно таки є. Але чи знаєте, хто винен тій біді? — Америка! Так, Америка. Не смійтеся; це сказав польський посол з урядової партії, Косодорський, недавно на війтівському вічу в Количинцях. То Америка забрала з Европи всі гроші й викликала фінансову й господарську нужду. Тому в Польщі так зле... Очевидно, він це мусів говорити потихіше, щоби не почув американський дорадник, що сидить у Польщі. Не знати тільки, чи й українські війти були тої самої думки, що пан посол...

МОСКВА СУДИТЬ УКРАЇНЦІВ.

Ахматов: Ви довіряли Дурдуківському?

Гребенецький: Безперечно довіряв.

Ахматов: Вам було відомо, що є центр СВУ?

Гребенецький: Було відомо.

Ахматов: Ви розглядали шкільну ґрупу як складову частину СВУ, чи якусь самостійну організацію?

Гребенецький: Як складову частину СВУ.

Ахматов: Чи Трезвинський заперечував проти назви?

Гребенецький: Було заперечено з боку Токарівської та Трезвинського.

Ахматов: Які тепер ваші політичні переконання?

У відповідь на це питання підсудний Гребенецький виголошує покаянну промову.

Голова суду проголошує перерву на двацять хвилин. Після перерви допит підсудного Гребенецького переходить дальше до оборони.

Ковалевська допитує.

Ковалевська: Як ви ставились до освітньої політики радвлади? З недовірям?

Гребенецький: Я повинен признатися, що недовіря було. Семирічка не давала закінченої освіти.

Ковалевська: Чи всі мали такий погляд?

Гребенецький: Гадаю, що це була загальна думка.

Ковалеська: Кому доручено було керувати шкільною ґрупою на засіданні центру СВУ?

Гребенецький: Дурдуківському.

Ковалевська: Скажіть, як ви керували шкільним гуртком?

Гребенецький: Гурток не виявляв ніякої діяльности і за увесь час не притягнув нових членів.

Ковалевська: Ви давали комунебудь відчити про свою працю?

Гребенецький: Відчиту за роботу в шкільній ґрупі я в центральній організації ніколи не давав.

Ковалевська: Ви були неактивним керівником шкільної ґрупи?

Гребенецький: Мойого співробітництва взагалі не було. Поза межі школи ніколи я взагалі не виходив. Ось мене чують через радіо всі мої учні, то вони підтвердилиб мої слова.

Ковалевська: За часів Денікіна вам приходилось переховувати відомого діяча комуністичної партії?

Гребенецький: Так.

Ковалевська: Чи можна знати прізвище того діяча?

Відповідь Гребенецького в радіо дуже невиразна.

Ковалевська: Як ви тепер ставитеся до минулого, до організації СВУ та до її цілей?

Гребенецький: Все це пронеслося над нами як ураган. А ураган завжди очищує атмосферу. Ось він очистив її і в нас. Після того я побачив, що наша організація була дійсно шкідливою, бо поширювала антирадянську ідеольоґію. Ця організація давала ґрунт для закордонної еміґрації, давала привід закордонним державам сподіватися, що зможуть повалити радянську владу та завести у нас капіталістичний лад. Наша організація була нікчемна і абсолютно нежиттєва.

Ковалевська: Ви переконані, що радянська влада не тільки формально але зовсім правильно розвязує національне питання?

Гребенецький: Безперечно.

Ковалевська: Я більше запитань не маю.

Голова суду: Чи ще хтонебудь з оборонців має запитання до підсудного Гребенецького? Ніхто? Допит переходить до суду.

Суд допитує...

Голова суду: Що ви робили як член центру СВУ?

Гребенецький: Був присутній на кількох засіданнях.

Голова суду: Яка була ваша участь на тих засіданнях?

Гребенецький: Я поставив тільки кілька запитань, а переважно мовчав.

Після того слідує допит про відношення до релігійного питання в школі. Цеї частини розправи не можна було заслухати. Можна було чути ще тільки кінець зізнань Гребенецького.

Голова суду: В автокефальнім русі яку ви участь брали?

Гребенецький: Дав одного карбованця на автокефальну церкву, а потім раз був на малім святі.

Голова суду: Чи дійсно щире тепер у вас ставлення до радянської влади?

Гребенецький: Я думаю, що безперечно щире.

При кінці підсудного Гребенецького допитував член суду, Одинець, селянин.

ДОПИТ ПІДСУДНОЇ ТОКАРІВСЬКОЇ.

Допитує державний обвинувач Ахматов.

Ахматов: Ви були членом Української Соціяліст.-Демократичної Партії?

Токарівська: Так, безперечно.

Ахматов: Де ви працювали?

Токарівська: Серед студентства в Києві.

Ахматов: Ваша політична робота проходила лише в Києві?

Токарівська: Ні, в Києві і в Москві. Але з 1914-го до 1916-го року я не приймала ніякої участи в політичній роботі.

Ахматов: Ваша спеціяльність як учительки?

Токарівська: Історія. В Полтаві я викладала історію і рідну мову.

(Дальше буде).

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ НА РІДНУ ШКОЛУ.

На писанку на Рідну Школу зложили в Домі У. Н. Союза:

Канцелярія У. Н. Союза: По $5: І. Каштанюк, Р. Слободян, В. Левчик.

Редакція „Свободи": По $5: О. Ревюк, В. Кедровський, О. Стеткевич, Л. Мишута.

Адміністрація „Свободи": П. Мацийовський $5, Марія Фецула $2.

Друкарня „Свободи": И. Сілецький $1, по $2: Текля Коломиєць, С. Гладкий, І. Левицький, В. Кушнір.

Разом вислано до Обєднання $51.

Д-р Остап Грицай.

НАТАЛЯ КОБРИНСЬКА.

В перше десятьліття її смерти
(22. I. 1920—22. I. 1930).

(4)

4.

А тепер вертаймо до Кобринської знову. Нам лишається ще обговорити чисто літературні твори нашої письменниці, а саме її оповідання, з яких два — „Пані Шумінська" і „Пан судія" — я вже згадав, а до яких треба ще причислити як помітніші: „Задля кусника хліба", „Ядзя і Катруся", а далі як дві справжні перлини: „Виборець" і „Перша учителька". Це ті літературні праці Кобринської, які творять найважнішу часть її письменницької спадщини.

Погляньмож.

В оповіданню **„Пані Шумінська"** (— в нових виданнях під наголовком: „Дух часу") Кобринська протиставить дві ґенерації: стару й молоду. Дух часу поступає невпинно вперед, видвигає нові кличі і захоплює собою молоде покоління нашої суспільности, яке намагається іти новими шляхами життя, дарма, що ґенерація старих батьків у своїй заскорузлости змагається проти всього, що нове. Як бачимо, основний проблем нашого оповідання поставлений тут авторкою добре і в звязку з її визвольними змаганнями, хоч артистична розрібка цього проблему не конче вдатна. Чи була напр. щаслива думка Кобринської розробити цей важливий проблем в формі ретроспективного пережиття, значить в формі спомину старенької попаді Шумінської? Мрачним, зимовим днем після обіду сидить собі шістьдесятьлітна паніматка при вікні, поклала на ніс оправлені в ріг окуляри, взяла плести панчішку, кинула в куток клубок з бавовною і, жваво перебираючи дротами, розгадує в тиші самітної кімнати — давно минуле. „...Поминула думкою в далеку минувшість, десь у хвилі наймолодших, дитинячих літ; відгрібалися вони в притупленій памяти, якби то було недавно, — ніби вчора... (ст. 2). Є таке щось чудно поетичне в формі цього самотного думання старої попаді про життя, що минуло, про радощі, що прогомоніли, про колишні змагання і турботи, але вже давно вирішені життям, як невмолима дійсність... Але щож це були за змагання і турботи її прогомонілого життя? Ну, от звичайні турботи попівської доньки. Тут Кобринська без ніякої ідеалізації та без зайвого карикатурування (як це любить напр. Кобилянська) малює дійсність даного життя, все з погляду на своє критичне становище до нього. Молодою Шумінська мусіла віддатися за богослова, якого зовсім не знала, бо, „щоб ліпше пізнатися — казали всі її свояки — на те мали досить часу по весіллю" (біда тільки, що тоді запізно вже було пізнавати, чи вони повинні були побиратися, чи ні). А „перші чуття материнства переняли її стидом і переляком. Стидалася кожного чужого ока, стидалася сама себе, ненавиділа майже свойого чоловіка". Очевидно, бо тодішне галицьке виховання лишало панну в повній невіжі і несвідомости щодо найглибшої фізичної природи жінки: вона — оскільки справді не любила свойого принагідного чоловіка — не виживалася властиво сексуально ніколи, і тому й не могла бути ніколи жіночою індівідуальністю в повнім значінню цього слова. Цеж, що аскетизм і змеханізування полового життя в людині вбиває як в чоловіка так і в жінки індивідуальність, новітня медицина підкреслює з усею рішучістю. Але над такими річами навіть і Кобринська переходить тут швидко до дневного порядку. Її Шумінська стає очевидно примірною матірю, а властиві турботи її життя виходять — з дітьми. Ось її старша гарна доня вибирає собі женихом богослова, але мужицького сина. І довелось попаді Шумінській сидіти на весіллю поруч мужицьких батьків молодого! А далі: укоханий син, призначений очевидно по святим традиціям на попа, не хотів стати священиком, тільки професором! — „Такий вже дух часу повіяв!" — каже син. Після тогож молодша донька хотілаб теж віддатися за цивільного, а коли і стає всетаки попадею, то не почувається щасливою. Дух часу знову повіяв своїм гарячим подувом. А вкінці і молодший син не хотів бути попом, став слухати прав, а коли приїхав з товаришами на вакації в хату, то Шумінська чула з переляком якісь дивні розмови про свободу, рівність, французьку революцію, експльоатацію мужика, сорок осьмий рік та уваги про Бога і правду його істнування... Все те згадує собі тепер стара попадя з грубою зморщкою турботи на чолі, і вона думає: „...Той дім, на вид такий тихий, був цілим її щастям, вистарчав їй у всім. Якби не він — не дух часу! не той демон, що все дороге псував і нищив! Він всувався у всіляких видах в щілини її дому, визирав з кожного кута, бурив віковий порядок; все, хоч і як противне її волі, сповнялося, коли він того хотів. Всі її діти, сини, доньки, внуки пішли иншими дорогами, ніж вона думала й бажала. Він ломив найдорожші і наймиліші надії її серця..." (ст. 12/13). Бо ось, при кінці нашої картинки, коли бабуня Шумінська вже кінчить робити панчішку, вона пригадує собі ще одну болючу для неї сцену, а саме сцену з маленькою внучкою, донечкою покійної старшої доньки, яка недавно заявила бабуні, що їй мало дотеперішної науки в ґувернантки, що вона, „аби мати свій власний хліб, хоче бути учителькою!" (ст. 19). Донька попаді — учителькою!

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС В ОБОРОНІ ЗАГАРБАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ.

В польській ґазеті „Америка Ехо" з дня 30 березня б. р. поміщено статтю, затитуловану „Польська амбасада чи амбасада Папи Римського". Думаю, що нашим читачам буде цікаво познайомитися зі змістом цеї статті, тому передаю з неї те, що найважніще, в перекладі на українську мову. В статті тій полемізує редакція „Америка Ехо" з польським амбасадором Філіповичем, котрий оправдує конфіскату українських православних церков. В статті тій читаємо таке:

„Полемізуючи з московським митрополитом православним Сергієм, польський амбасадор в Америці Титус Філіпович твердить, що в Польщі не сконфісковано 500 церков, як це закидає митрополит Сергій.

„Філіпович твердить, що від повстання польської держави сконфісковано лише пів тузина православних церков, між якими сконфісковано православну катедру у Варшаві, та що справа инших православних церков представляється як слідує: По польськім повстанню з 1830 року російський уряд здушив уніятську церкву в Польщі і замінив всі уніятські церкви на православні. По повстанню з 1863 року російський уряд знов сконфіскував богато католицьких церков, костелів та монастирів і богато з них замінив на православні церкви. Польський уряд прийшовши до влади, віддав ці церкви тільки правним властителям.

„Вкінці Філіпович звернув увагу, що православні не мали би і так користи з тих сконфіскованих церков, бо вони світили пустками задля браку вірних, котрі зникли разом з російським пануванням.

„Після права культурної держави й існуючої толеранції, маємо незбитий факт „конфіскати", зарядженої адміністраційно через польську владу. Є це ніщо инше, а тільки звичайне насильство і самоволя, або монопольна акція, згідно з якою уряд має право конфіскувати заказані річи, як наприклад горівку в Америці, яка є законно заборонена, або чужу власність, коби тільки процедура відбулася на підставі права і судового вироку.

„Сконфісковані" церкви були давніше власністю вірних православних, котрі їх будували за власні гроші і до тих церков польський уряд не має жадного права. Польський уряд міг лише їм помогти як влада люду, порядку і справедливости. Тимчасом роля польської адміністрації була і є цілком інакша. Католицький епископ каже до воєводи чи старости:

— Та церква є моєю власністю! Прошу мені її віддати і баста! Польський урядник поліційний замикає церкву і віддає її в руки католицького епископа. Так само виглядають „конфіскати", про які згадує пан Філіповіч. Чим отже є в такім випадку урядник в Польщі? Нічим иншим лише агентом епископа і Папи Римського, — а не народу і польської держави, які повинні бути безсторонним органом, стоячим на сторожі права, справедливости й інтересу всіх горожан, без огляду на їх віру і народність.

„Чи в тих випадках питали місцевої людности, яка має бути святиня: православна чи католицька? Про те амбасадор Філіповіч нічого нам не каже. Конфіската ця є звичайною узурпацією та насильством сильнішого над слабшим. Вже само брехливе твердження Філіповіча викликує найпоганіще враження серед американського громадянства.

„Бо чи можна собі уявити, щоби тутешній уряд „конфіскував" костели бабтистів чи методистів на користь католиків, жидів чи визнавців инших релігій. Такий нонсенс ніколи не міг би поміститися в голові Американця!

А щодо самих бувших уніятських церков, перемінених в 1830 році на православні, то Філіповіч повинен знати елєментарні відомости з історії унії Польщі, Литви і України. Литовські князі, Ґедимін, Ольгерд і Кейстут, найближчі попередники Ягайла і Вітолда, розширили границі Литви на великі обшари землі України (Русі) від Вітебська і Полоцька — аж по Володимир і Київ. Українська православна людність в тодішній Литві значно перевисшала числом тодішних поганських Литовців, з котрих богато приставало на християнську віру і українська мова ставала урядовою мовою Литви. Унія Польщі, Литви та України (Русі) заґарантувала українській православній людности релігійну свободу, котру то свободу потверджувано урядами Ягайлів, як наприклад в унії Городецькій і Люблинській.

„Коли історія нам передає, що російський уряд конфіскував церкви уніятські, чи те саме має робити і польський уряд, що робив уряд царський? Та й ще в двацятому століттю мають знов повторитися подібні сцени і конфіскати?

„А вже на звичайну гумористику і компромітацію заслугує твердження пана Філіповіча, що православні не мали би і так користи з тих сконфіскованих церков, бо вони і так стояли би пусткою задля браку вірних. Тимчасом ми читаємо найновішу конскрипцію людности польської держави і бачимо, що там нараховано, що в Польщі є понад 3,150,000 православних, не враховуючи уніятів, котрих зараховано як католиків.

„Отже виходить, що Філіповіч не є представником Польщі, але звичайною собі папсько-бюрократичною фіґурою, яка служить виключно папському костелови та якій диктує Ватикан, а не Варшава".

В. Гасій,
Трентон, Н. Дж.

— Чого ти, малий, плачеш?
— Бо мене били.
— А за що тебе били?
— За те, що я плакав.

Етикета.

— Люде з добрим вихованням не позіхають в товаристві других.

— Правда, але теж люде з добрим вихованням не звертають голосно уваги тим, що позіхають, або що не мають доброго виховання.

У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ ГОДИНИ НА РАДІО.

Відозва до всього українського громадянства в Америці.

Є люде, які, хоч великі таланом і наукою, живуть серед громадянства непомітно. Це тому, що вони не мають спромоги виявити себе й показати тих здібностей, якими їх природа й наука обдарили.

Подібно діється і з цілими народами. Нарід, котрий має замкнені в себе культурні цінности, а не виявляє їх, чи то по своїй, чи йому ворожій волї, представляється в очах других як нарід без поступу, без культури.

Ми бачимо, що культурні народи послугуються ріжними можливими способами, щоб тільки здобути собі в других „добру опінію", бо від доброї опінії залежить розвиток народа, а подекуди й істнования його, як нації.

І нам, як поневоленим, не вільно приглядатися поступови инших зі заложеними руками. Нам треба хоч би по приміру инших робити те, що роблять вони корисно для себе.

А що народним скарбом між иншим є його пісня та музика, то треба й нам їх не ховати, а при помочи їх здобувати Україні славу.

Від часу винаходу й розповсюднення радія показується, що найкращим засобом пропаґанди є радіо. Це зрозуміли деякі наші патріоти й, не жаліючи ні гроша, ні труду, розпочали важне діло, яке вже по кількох місяцях дало позитивні висліди.

Наша пісня й музика, що рознеслись по филях воздуха, припали до вподоби не тільки дітям неньки України, але також і чужинцям, які радо слухають наших пісень-музики й висловлюються устно, чи письмено, з одушевленнєм та признаннєм, а це приносить народній справі велику рекляму.

Та тягар ведення такого орґанізаційного діла не може спочивати на кількох одиницях.

Треба, щоб цею справою був заінтересований увесь український загал. Тому отцими словами відзиваємося до вас, шановні громадяне, й кличемо: „Ставайте всі членами новоснованої орґанізації під назвою „Американсько-Українська Радіова Орґанізація". Цим сповнимо один зі своїх обовязків до свого народа й дамо спромогу нашій пісні, нашій музиці, понестися дальше на крилах воздуха по країнах, а це принесе нам славу.

Теперішньому зарядови А. У. Р. Орґанізації удалось заключити умову з менаджерами радійової стації W. J. B. S. в Ню Йорку й то безплатно. Однак заряд мусить мати фонди на бодай мале винагородження силам артистичним і тому відносимося з цим зазивом до всього українського загалу в надії, що хто лише почуває себе Українцем, віднесеться до цеї справи прихильно.

Зосібна відзиваємося до всечесних отців українських церков і просимо отцим, щоб вони заохотили в церквах своїх вірних до активної допомоги цьому народному ділу. Членська вкладка виносить тільки $1.00 річно, з якою кожний може приступити до орґанізації.

Крім цього можна при всяких нагодах збирати меншими, чи більшими датками на цю ціль.

Панове дякоучителі і диріґенти! Станьте місцевими орґанізаторами української години на радіо. Виж бо як учителі й диріґенти відчуваєте більше, як хто інший вагу розповсюднення пісні чи музики через радіо. Рівнож відзиваємось до всіх шановних українських бизнесменів: прийдіть з матеріяльною допомогою й цим заохочуйте український загал піддержувати вас у бизнесі.

Відзиваємося також до всіх українських Товариств, Братств і Союзів, без ріжниці на партійні чи релігійні погляди: Піднесіть голос про українську годину на радіо на своїх мітинґах, переведіть ухвалу, щоб не тільки дати якусь грошеву поміч, але й стати членом А. У. Р. Орґанізації.

Успіх цієї акції буде запорукою, що українська пісня-музика на радіо не затихне.

Справоздання з діловодства орґанізації будемо подавати в українських часописах, з чого буде можна бачити силу нашої орґанізації та хто й як в ній помагає.

Money order-и і чеки проситься висилати на American Ukrainian Radio Organization. Слати їх на руки скарбника: Peter Zadorecki, 103 Ave. A, New York, N. Y., або слати впрост на адресу орґанізації: Amer. Ukr. Radio Org., 30 E. 7th St., New York, N. Y.

Маємо надію, що українське громадянство зрозуміє велику вагу української години на радіо й тому не залишить нас у тім ділі безрадними.

Йосиф Буката, предс.;
Д-р Семен Демидчук секр.;
Петро Задорецький, кас.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

Заходом Американсько-Української Радіо Орґанізації в Ню Йорку відбудеться Концерт Української Музики у неділю, 20-го квітня, в годині 3-тій пополудні на Радіо-стації W. G. B. S.

1) Думка, Б. Лепкого, муз. І. Давиденка, вик. **І. Давиденко**
2) Ах, деж той цвіт, муз. Ніжанковського, скрипкове сольо .... **В. Чосник.**
3) а) Чом не гудуть буйні вітри, б) Колиб мені, Господи, сопранове сольо .... **В. Барчанівна.**
4) Козаченьку, куди йдеш, муз. Безкоровайного, скрипкове сольо .... **В. Чосник.**
5) а) Лугом іду, б) Дуб на дуба похилився, дует .... **В. Барчанівна, І. Давиденко.**

Святочна програма:

1) Христос воскрес! 2) Воістину воскрес- 3) Христос воскрес! 4) Хвалите імя Господне! 5) Світися, світися! виконає **Хор Української Православної Церкви в Ню Йорку** Диріґент **І. Давиденко.**

Акомпаніює: Скрипка **В. Чосник,** Чельо **М. Вдовяк,** піяно **М. Штембер.**

— Кумонько, позичте мені трохи соли.

— Не маю, серденько, бігме вийшла мені.

— Іґі! А з вас що за ґаздиня, що навіть соли не маєте!...

РОДИМЦІ! РОДИМЦІ!!
НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ВИРОБІВ МАСАРСЬКИХ
поручає на свята КОВБАСИ, ШИНКИ, САЛЬЦЕСОНИ, КИШКИ І ВСІЛЯКУ ВУДЖЕНИНУ,
ЯК РІВНОЖ СВІЖУ ВЕПРОВИНУ (JERSEY PORK). ПРОДАЄМО ГУРТОВНО І ПОДРІБНО. 84-90
LUKASEY & CO.
PORK AND PROVISION DEALERS,
Wholesale and Retail
200 AVENUE B. Near 12th Street, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: ALGONQUIN 0853.

ЖАЛУЄ, ЩО СКОРШЕ НЕ ЗНАВ.

„Ще до недавна я був безрадний. Думав я, що прийдеться терпіти до самої смерти, однак завдяки Гінду Бренд Зіллю сьогодня знаю, що жию. Апетиту до їди в мене не було, а що зїв, то зараз гази здували мене, до горла пхалося, підпирало під грудьми й відбивалося. Неприємний віддих і часто я чув горячку в середині, заворот голови, а в послідних часах давалося відчувати ломання в раменах. Лікарі і медицина не давали мені найменшої полекші, доперва славні ГІНДУ БРЕНД ЗІЛЛЯ виратували мене від загибелі, тільки жалую, що скорше не я не знав о тій природній медицині". — Це слова Федора Боднаренка, 802 Рокавей Еве., Бруклин, Н. Й. 78
Ціна за пачку $1.00, 6 пачок за $5.00.
НЕВДОВОЛЕНИМ ЗВЕРТАЄМО ГРОШІ.

ГЕМОРОЇДИ І ПАЙЛС
Як терпите на сі долегливости замовте сьогодня „ФРАНГО", знаменитий лік на сі недуги. — Ціна $5.00.
Вистарчить на чотири неділі лічення.
BARON A. BORAK,
307 EAST 18th ST., NEW YORK, N. Y.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ГЕЙВЕН, КОН.

Стейтова орґанізація Українців стейту Коннетікот при роботі.

В суботу, дня 29 березня б. р., відбулося друге з ряду повне засідання Американсько-Української стейтової Орґанізації. На ньому явилося 30 відпоручників, котрі заступали 12 громад.

Збори отворив предсідатель гром. Марущак звітом зі своєї діяльности. Відтак складали звіти секретарі, касієр і орґанізатор. По короткій дискусії над звітами одобрено роботу екзекутиви в цілости й дано їй признаннє за її працю. Відтак складали звіти поодинокі місцеві відпоручники. Показалось, що орґанізація порушила цілий стейт. Де тільки жиють Українці, відсвятковано Свято Листопадове концертами й промовами, а по менших громадах дано відчити на цю тему. Зібрано при тому жертви на ріжні цілі. Найбільше для українських інвалідів, боєву орґанізацію та Рідну Школу.

Підчас нарад над дальшою роботою орґанізації постановлено скликати у відповідний час велике стейтове віче до міста Ню Бритен, як також узято під дискусію маніфестаційну прогульку. Прогулька має відбутися 4 липня б. р. кораблем з Бріджпорт, Конн., до Коні Айленд, Н. Й. Орґанізація відноситься до всіх українських хорів стейту Коннетікот з просьбою взяти участь в прогульці і просить усі українські парохії, братства, товариства і всіх Українців патріотів стейту Конетікот, щоби на день 4 липня с. р. не робили ніяких підприємств, а взяли численну участь у стейтовій маніфестаційній прогульці.

При кінці взято під обради поневолення нашого народу через Польщу і московських насильників, котрі тепер судять в Харкові 45 українських діячів за приналежність до тайної протибольшевицької орґанізації і постановлено вислати протест проти убийників, котрі хотять винищити наших найкращих синів України, до відповідних властей.

Михайло Довгий, писар.

ЯК МИ ПОМАҐАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

З хрестин на бойову акцію.

Підчас забави в громадян Івана і Марії Ґоюк, гром. Марущак підніс справу бойової акції в краю. Присутні гості зрозуміли цей зазив і зложили як слідує: Павло Василик $1.25, по $1: К. Марущак, Вол. Колесняк, І. Ґоюк, П. Тодорчук, І. Чухрій, П. Сивий, І. Гринько; А. Сидзик 50. цнт.

Разом зібрано $8.75. Гроші ті долучено до більшої суми на ту саму ціль, яка виносить $90.

Приятель.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З уродин на УВО.

З нагоди уродин нашої дорогої і заслуженої громадянки пані Марії Скубової, зібрані гості, дня 13. квітня 1930, серед веселої забави не забули і про потреби Рідного Краю і зложили на УВО слідуючу суму: о. протоєрей П. Корсуновський 5 дол., Я. Скубівна 5 дол.; по 1 дол.: Н. Маланчуківна, А. Сивець, М. Воробцева, Е. Ляхович, М. Близнак. Разом зібрано $15.00.

Гроші вислано через Обєднання.

Пригадаймо собі на наші славні
ГАГІЛКИ
З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ.
Їх видала загально звісна рекордова компанія
Окей-Одеон
OKeh-Odeon ELECTRIC

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ХОР.
12 інчів, $1.25.
81501 („Великдень"
(„Ангел Вопіяше" — Укр. Хор „Боян" з Йонкерс, дір. М. Фатюк.
10 інчів, 75 цнт.
15581 „Гагілки", часть 1 і 2 .... Укр. Хор з Йонкерс.

Крім сього варт замовити сейчас у **СУРМИ** в Ню Йорку найновіші українські рекорди:
15609 (В Гаю зеленім
(Калина .... Віра Барчанівна, сопрано

НОВИЙ ЛЕМКІВСЬКИЙ РЕКОРД.
10 інчів, 75 цнт.
15607 (Сама я ружу садила
(Заспала дівчина під ліщиною .... А. Барна і Ко.
15608 (Танець на Боїску
(Старий Одрехівський танець .... Орхестра Николи Погочак

Пригадаємо також, що рекорди Окей-Одеон є взірцеві і надаються на науку рідної мови для дітий, а на науку самих мелодій для старщих. Тому варт закупити всі рекорди компанії Окей-Одеон і тримати їх в хаті на кожду потребу. Щоби допомогти до закупна всіх рекордів, Базар Сурма пускає їх по таньшій ціні, ніж урядово оголошено, бо як хто замовить 10 рекордів Окей-Одеон за $7.50, то Сурма оплачує почту сам до всіх місцевостий Злучених Держав. Понизше подаємо повний список рекордів Окей-Одеон:

ПОАЗБУЧНИЙ СПИС УКРАЇНСЬКИХ РЕКОРДІВ.
10 інчів, 75 цнт.

15535	А я твоє дівча люблю, коломийка	Орхестра Гуменюка
15571	Анюся, полька	Орхестра М. Сербенського
15589	Баламуте	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15587	Бандура	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15577	Біда	В. Савіцький
15571	Бучацька коломийка	Орхестра М. Сербенського
15576	Вечірний дзвін	Евгенія Талпаш і М. Оленин
15550	В чарах кохання, вальц	Орхестра „Вільна Україна"
15554	В краю та в Америці	А. Давиденко, тенор
15588	Галичанка, коломийка	Орхестра Дмитра Корнієнка
15558	Галичанка	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15540	Гнадзя, полька	Українська Орхестра
15547	Гей ну хлопці до зброї	Укр. Нац. Квартет
15542	Гей видно село	М. Зазуляк, барітон
15553	Гопак, танець	Орхестра П. Замуленка
15539	Де ти бродиш	Г. Шандровський і Тушнів, дует
15567	Дилова полька	Інструментальна
15553	Дівчино моя люба, коломийка	Орхестра П. Замуленка
15546	Дві жінки	П. Давиденко, тенор
15556	Дуб на дуба повалився	Д. Стеценко і М. Давиденко, дует
15570	Думка про старий край	П. Малец, тенор
15572	Журба Гаврилихи	Б. Савіцький і Оленин
15548	Закувала та сива зазуля	Нац. Укр. Квартет
15562	З Америки до краю	В. Барчанівна з хором
15547	За тебе, Україно	Укр. Нац. Квартет
15532	Зеленая рута, жовти . цвіт	М. Зазуляк, барітон
15565	Ірчик, пісня	С. Боднарчук
15589	Каменецька коломийка	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15541	Карі очи	Марія Машір, сопран
15572	Клопіт Микити з жінкою	Б. Савіцький і М. Оленин
15546	Кохання	Д. Стеценко і П. Давиденко, дует
15580	Кокотка полька	Орхестра Дмитра Корнієнка
15541	Колиб мені, Господи	Марія Машір, сопран
15539	Коли розлучаються двоє	Г. Шандровський і С. Тушнів
15561	Коло млина, коломийка	Орхестра П. Замуленка
15563	Коломийка	Орхестра Суровяка
15587	Коломийка Тишицька	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15565	Колись дівчино мила, пісня	С. Боднарчук
15548	Комар	Укр. Нац. Квартет
15562	Козак відїзджає	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15559	Леснюнька	Укр. Нац. Квартет
15570	Любовниця Петра	М. Оленин, сопран
15554	Любов	А. Давиденко, тенор
15585	Лугом іду, коня веду	Віра Барчанівна і І. Давиденко, дует
15595	Лучше було не любити і Кума	Віра Барчанівна і І. Давиденко
15592	Лучка зелена, танець	А. Барна і Ко.
15563	На Гончарівці, полька	Орхестра Суровяка
15566	На горах Манджурії, вальц	Л. Субота, сольо на гармонії
15569	Наша коломийка	Інструментальна
15578	Наша коломийка	Орхестра М. А. Сербенського
15551	На риночку, полька	Орхестра „Вільна Україна"
15590	На Україні	Орхестра Дмитра Корнієнка
15560	На вулиці дутка грає, коломийка	Орхестра Замуленка
15544	За зеленій траві	Л. Субота, сольо на гармонії
15573	Не хочу бути чоловіком	Б. Савіцький
15575	Невдача Панчихи, часть 1 і 2	Б. Савіцький і М. Оленин
15566	Не журись, полька	Л. Субота, сольо на гармонії
15592	Одрехівський танець	А. Барна і Ко.
15582	Ох! Не люби двох	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15534	Ой чомуж ти не такий, козак	Квартет П. Гуменюка
15535	Ой я собі козак лепський	Квартет П. Гуменюка
15557	Ой я козак, коломийка	Орхестра Замуленка
15555	Ой на горі чорна хмара	Український Хор
15558	Ой піду	В. Барчанівна і П. Давиденко, дует
15551	Оксана, коломийка	Орхестра „Вільна Україна"
15542	О Україно	М. Зазуляк, барітон
15537	Ой гиля білі гуси	М. Зазуляк, барітон
15543	Ой лопнув обруч	Укр. Нац. Квартет
15537	Ой не спиться, не лежиться	М. Зазуляк, барітон
15582	Пікнік	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15585	По дорозі жук, жук	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15545	Прометей	Укр. Нац. Квартет
15532	Пропала надія	М. Зазуляк, барітон
15560	Рідні пісні	Орхестра П. Замуленка
15584	Родина	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15588	Румунка, коломийка	Орхестра Дмитра Корнієнка
15578	Січовий козак	Орхестра М. А. Сербенського
15583	Січовий марш	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15549	Сива зазуленька	Укр. Нац. Квартет
15569	Сміх	П. Давиденко, тенор
15555	Сміло, брати	Український Хор
15577	Свячене	В. Савіцький
15552	Тай орав мужик	А. Рогальський, барітон
15591	Танок з українських пісень, часть І і ІІ	Орх. Дмитра Корнієнка
15593	Тече вода з під явора, часть І і ІІ	А. Барна і Ко.
15579	Туте а тете, полька	Орхестра Дмитра Корнієнка
15580	Тремоло полька	Орхестра Дмитра Корнієнка
15533	Тропак	М. Зазуляк
15583	У. С. С. Марш	Українська Орхестра з Пасейку, Н. Дж.
15544	Українська коломийка	Л. Субота, сольо на гармонії
15540	Український танець	Українська Орхестра
15567	Український танець (шумка)	Інструментальний
15594	Українська полька і Гоп мої гречаники	Орхестра Дм. Корнієнка
15568	Україно, мати, кат сконав	Укр. Нац. Квартет
15561	У пеклі, полька	Орхестра Замуленка
15573	Циган на толоці	Б. Савіцький
15596	Чася мазурка і Солодка полька	Орхестра М. А. Сербенського

Коли хто хоче мати рекорди ще у великоднім часі, нехай замовляє сейчас, бо то не легко виповнити всі замовлення, коли вони прийдуть пізно. Заходіть, або пишіть на адресу:

SURMA
BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.
(межи 6-ою і 7-ою улицею).
PHONE: DRY DOCK 3782.

ПРОГУЛЬКА

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ НА НАЙБІЛЬШІМ ТА НАЙВИГІДНІШІМ КОРАБЛІ В СВІТІ

ЛЕВАЯТАНІ

ЛІНІЇ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВІДІДЕ 28 ЧЕРВНЯ (JUNE 28) 1930 ПІД ПРОВОДОМ

Д-РА ВАСИЛЯ БОРАКА

секретаря Комітету Збаражчан, котрий поїде аж до Збаража, до своїх батьків у селі Черниховцях, та заопікується в дорозі багажом і всіми потребами прогульковців.

Учасники прогульки будуть розміщені в каютах на найлучшім покладі бувшої ТУРИСТИЧНОЇ КЛЯСИ.

ШИФКАРТА в обидві сторони до Львова $209.00
ШИФКАРТА в обидні сторони до Тернополя 211.50
Военний і поголовний податок додатково.

Повища ціна включае один день в Парижі й один день в Берліні.

Відвідайте разом із Вашими дітьми старий край та проведіть літо з вашими кревними, бо подорож винесе дешевше як життя тут на фармі.

Зголошуйтеся сейчас для забезпечення місця на славнім кораблі та виготовлення потрібних документів і віз до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th St.. New York, N. Y.

ЗГАДКА ПРО НАЙСТАРШИЙ УКР. МУЗИЧНИЙ ШТОР НА ІСТ САЙДІ
В. ШЕРОВСЬКОГО

ПІД Ч. 104 AVE. B, межи 6 і 7 УЛИЦЕЮ В НЮ ЙОРКУ.

В кого музика не грае
В того радости немае,
Там лиш в хаті добрий „фон",
В кого грае грамофон.

А хто хоче веселитись
Мусить добре роздивитись:
В кого добрі апарати,
Щоб не було потім втрати.

Хто Шеровського спитае,
Він порадить і заграе,
Бо найстаршу на Іст Сайді
Музикальну фірму мае.

Про рекорди він всі знае,
Бо всі пильно оглядае
І „скречованих" рекордів
В своїм шторі не тримае.

Нераз люди околичні
І на „блофах" непрактичні,
Йдуть до „своїх" купувати,
Но неможуть зторгувати.

Бо їм тяжко в рідній мові
В „своїх" правди напитати.
Тому майте на увазі,
Що Шеровський в кождім разі
Вам послужить чесно, вірно,
Бо за всьо він числить мірно.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон.
12" $1.25
70003F (Отче наш
(Вірую
70001F (Христос Воскресі
(Согласно заспіваймо

о. К. КИРСТЮК, барітон, з акомп. органа і дзвонів.
10" 75 ц.
27127F (Ангел Вопіяше
(Плотію уснув

УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА, барітон: Евген Жуковський і Наша Роза Красновська.
27166F (Чому, Галю, не танцюеш
(Іде, іде, Зельман

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27167F (Великодний Бовтун ,часть 1
(Великодний Бовтун, часть 2

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І СОНЯ ЖУКОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27222F (Реентий на забаві
(Троблі з какорочами
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА, співае Наша Роза Красновська.
27221F (Іван Убийник
(Просьба жінки до чоловіка

УКР. ОРХЕСТРА МІХАЛА ТОМАСА.
27220F (Козак Жидачівський
(Танець „Гусар"

ОРХ. БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ" співають Текля Дячек і Дж. Малютич.
27219F (Чотирнайцятий рочек смут-
(ний настав, часть 1 і 2

10" 75 ц.
27210F Ендро Бордер .... Укр. Орхестра Павла Гуменюка
Співають: Е. Жуковський і Наша Роза Красновська).
27216F Богацькі Вінкоплетини .... Укр. Орх. і Хор Павла Гуменюка
27221F Богацькі Заручини .... Укр. Орх. і Хор Павла Гуменюка
27215F Боже, Боже, що то есть .... Орхестра Братя „Голутяки-Кузяни"
Співають: Текля Дячек і Елена Марсеч.
27209F Десь був Янічку, десь був до рана ....
.... Орхестра Братя „Голутяки-Кузяни" зі співом
27205F Гуцулка в Семеричині .... Українська Орхестра М. Томаса
27213F Катерина гречку жала .... Орхестра Браття „Голутяки-Кузяни"
Співають: Декля Дячик і Елена Марсеч.
27217F Клопіт Горпини .... Соня Ліщак, з акомп. орхестри
27207F Козак „Паляниця" .... Українська Орхестра Михайла Томаса
27192F Козак „Петрушка" .... Українська Орхестра Павла Гуменюка
27212F Козак Саноцький .... Українська Орхестра Михайла Томаса
27211F Кучерява Катерина .... В. Ділов, бас, комічна пісня
27197F На коміню мармуровім .... Е. Жуковський, барітон
27197F Ой, скажи мила .... Е. Жуковський, з акомп. орхестри
27212F Острівська Коломийка .... Українська Орхестра М. Томаса
27211F Пан Виборний — пан Возьний .... Володимир Ділов і Ф. Бражник
з акомпаніяменто орхестри; комічна пісня.
27208F Парди в куми .... Е. Жуковський і А. Ліщак з акомп. орхестри
27207F Підгіряк, козак .... Українська Орхестра Михайла Томаса
27205F Підгірська Коломийка .... Укр. Орхестра М. Томаса
27216F Післанці .... Укр. Орхестра і Хор Павла Гуменюка
27192F Полька „Горпина" .... Укр. Орхестра Павла Гуменюка
27218F Полька „Свобода" .... Укр. Орх. Михайла Томаса
27218F Полька з Галичини .... Укр. Орх. Михайла Томаса
27215F Взяв ям се жену хорошу ... Співають: Текля Дячек і Елена Марсеч
27213F Там на горі два дуби .... Орхестра Браття „Голутяки-Кузяни",
Співають: Текля Дячек і Елена Марсеч.
27206F Українській мамі .... Соня Ліщак, контральто з акомп. орхестри
27208F Вальс „Соня" .... Е. Жуковський і С. Ліщак з акомп. орхестри
27206F Весела Тереска .... Соня Ліщак, контральто, з акомп. орхестри
27203F Весілля в Пенсилвенії, часть 1 і 2 .... Е. Жуковський і Соня Ліщак
27209F Заспівай, Іванцю .... Орх. Браття „Голутяки-Кузяни" зі співом
27217F Злий муж .... Соня Ліщак з акомп. орхестри
27204F Змовини, часть 1 і 2 .... Укр. Орхестра Павла Гуменюка зі співом
27214F Змовини, часть 3 .... Укр. Орхестра і Хор Павла Гуменюка

W. SCHEROFSKY
104 Avenue B, bet. 6 & 7 St., New York City

НА СВЯТА!

Правдивий виріб ковбас, шинок, кишок, сальцесонів і инших вуджених виробів, можна набути у нас. Богато Українців у нас купують. Спробуйте і Ви. Продаемо рівнож сирове мясо і дріб. Ми ручимо, що Вас задоволимо.

PORK PROVISION & DELICATESSEN STORE,
258 Ave. B. (bet. 15—16 Str.) New York, N. Y.
89-91 **ВЛАСТИТЕЛЬ Т. І К. ЧАЙКА.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Свято Шевченка в діточій школі.

В суботу вечером, 29 березня, в салі української православної церкви на 14-тій вулиці відбулося традиційне Шевченківське свято, влаштоване діточою школою під проводом учителя О. Стеткевича. На свято прийшло поверх дві сотки людей, щоби, разом зі шкільною дітворою, віддати свою пошану памяти Великого Українського Пророка.

Свято розпочалося виступом шкільного хору під орудою учителя Стеткевича. Малі діти дуже гарно виконали всі співи, ставлячись до них уважно й по святочному. Дуже приемне вражіння робило те, що дівчатка в хорі були одягнені в гарні народні строї. Видно, з якою любовю кожна мама прибирала свою дитинку в свій рідний стрій, чудово вишиваний старанною рукою мами чи донечки.

На тім концерті виступав також діточий ансамбль під орудою професора М. Гайворонського. Цей ансамбль був зложений з мандолін та зі скрипок й вивязався дуже гарно. Замітно, як ці молоді музики в руках такого вправного учителя, як професор Гайворонський, кождого разу все більше удосконалюються в своїй грі. Деякі річи зі своєї програми вони виконали дуже гарно, чисто, так, що здавалося, що перед нами сиділа орхестра, зложена зі старих і вже вправних музикантів.

Гарне вражіння робив спів дівчаток під акомпаніямент скрипок, а ще ліпше випав спільний виступ ансамблю та діточого шкільного хору. Гарно уложену для музики й гармонізовану Гайворонським Шевченкову пісню „Садок вишневий коло хати" вони виконали досить добре. Цим співом було створено настрій дійсного погідного українського вечора на селі й кождий перенісся думками до свого рідного краю та пригадав, як там він відпочивав по тяжкій денній праці.

Лише треба пошкодувати, що на салі було втрое більше дітей шкільного віку, ніж тих, котрі виступали в програмі свята, себто були учнями школи. Дивно, як ще багато є між нами батьків, які не дбають про національне виховання дітей в рідній школі. Маленька школа числом, особливо для такого міста як Ню Йорк, де десятки тисяч налічуеться нашої дітвори. По дітях видно, які в них батьки та як вони дбають про виконання своїх батьківських і національних обовязків. Таксамо дивно, що часто наші батьки посилають своїх дітей на науку музики до таких учителів-чужинців, де їх діти не тільки не вчаться української музики, але й технічно иноді так калічаться, що на все життя лишаються такими каліками-музикантами, яких до жадної орхестри, до жадного публичного виступу ніхто не візьме. А тут є своя українська консерваторія під зарядом такого прекрасного музика й учителя як М. Гайворонський, до якої, здається, більше ходить дітей чужинців ніж українських, бо мабуть чужинці ліпше можуть цінити й розуміти нашу музику та наших учителів, ніж ми самі.

Побільшення наших шкіл на навчання української грамоти та українознавства, а також побільшення учнів української національної консерваторії є дуже важним завданням нашої нюйорської еміграції. Вже час, щоб національні виступи та національні свята й полиси робити своїми власними молодими силами, вихованими вже тут. Ось у цьому відношенню заслугуе на велике признання те, що на цьому святі Шевченка промову про Шевченка виголосила дуже гарно учениця школи Павлина Мигаль, а друга учениця, Стефанія Тураш, виголосила промову на тему: Чому кождий Українець і Українка повинні знати життя Тараса Шевченка. Велике значіння мае те, що самі діти виповнили всю програму свята, бо це підносить їх самодіяльність та активність.

На закінчення була відіграна гарна маленька штука на дві дії Северини Кабаровської, „Тарас пастущок". Діти, які, до речі, вперше виступали на сцені, пописалися дуже добре й жваво відіграли штуку, якої всі присутні з цікавістю слухали, а діти з салі тісно обліпили всю сцену так, що декотрі аж перехилялися через світло на сцені, зазираючи в роти малим „артистам". Грали цю штуку такі діти: Анна Редчук, Гриць Гула, Михайло Бригідир, Іван Пшик, Пилип Гула та Остап Крочак. Сама піеска цікава, а гра дітей ще більше піднесла її вартість та зацікавлення.

Отже велике признання належиться учителеви Стеткевичеви, котрий, не жаліючи свого труду, стараеться як найліпше виховати та навчити доручених йому дітей. Професор М. Гайворонський багато причиняеться до прикрашення й успіху ріжних виступів дітей школи на святах, виступаючи зі своєю діточою орхестрою, та аранжуючи ріжні річи для співу та музики. Таксамо й батьки, які дбають про національне виховання своїх дітей, заслугують на те, щоби їх поставити в примір иншим.

Більше таких батьків та вчителів, більше таких шкіл, як школа в Ню Йорку на 14 вулиці й майбутне української еміграції в Америці буде забезпечене. Тоді імя Українців ніколи не зітреться зі сторінки життя американського народу.

Нюйорчанин.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

„Революціонери" тікають від революції.

Недобитки колишньої большевицької організації в нашій місцевости спровадили до себе з Ню Йорку вже відомого комуністичного „революціонера" Рибака для читання лекції на тему „Укркаїнська контрреволюція в супроводі академіка Сергія Єфремова". Величезні комуністичні летючки з закликом на „Українське Масове Віче" були розповсюднені по всьому Дітройті й дали такі наслідки, яких не сподівалися самі большевики.

Українці, а не комуністично-московські підхлібники чи посіпаки, в значній скількости прийшли 13. квітня на галю в „Українському Просвітному Домі", щоби „глянути прямо у віче робітникам і робітницям!", як далі написано „малоройською" або „українізованою" мовою в неграмотній летючці. "Вступ вільний", то тому богатьох нас кортіло послухати від „таваріща" Рибака, як то „наші контр-революційні щенята перестануть крутити несенітниці робітникам і робітницям".

Аж тут ми побачили, що „таварищ" Рибак сам узявся крутити ті нісенітниці робітникам та робітницям і тому довелося нам „випросити" його з власного комуністичного дому. А тому, що він трохи упирався й не захотів поскорше забратися, то довелося йому тікати від робітників, котрі прийшли глянути йому „увіче". А тому, що його „баді гард" старалася виконати сумлінно свій обовязок охорони, то й їй довелося тікати з галі „свого віча" з розбитими носами та підбитими очима. Мабуть і дентисти будуть мати роботу, бо треба декому з „таварищов червоногвардейців" направлять зуби, чи нові вставляти.

Зрештою поліція, яку большевики покликали охороняти порядок на їх „масовому вічу", арештувала комуністичний вічевий комітет за зневагу американського прапора. Українські робітники та робітниці, котрі прийшли на віче, домагалися, щоби було виставлено американський прапор, але комітет відмовився це зробити в такий спосіб, що поліція вирішила взяти комітет „під свою охорону". Отже покликали її на свої голови.

Отак скінчилося у нас „велике віче", скликане „найреволюційнійшими" запроданцями Москви, а Рибакові мабуть дуже довго будуть снитися його вічеві успіхи в Дітройті. Буде памятати, як він „успішно" боровся з українською „контр-революцією" в Дітройті. Кращеб їхав до Росії, то там може хоч нагострив би катові сокиру, якою будуть стинати голови українським ученим, епископам та патріотам.

Націоналіст.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БАЙОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, повідомляе всіх своїх членів, що чвертьрічний мітінг відбудеться 18 квітня, в годині 8-мій вечером, в гали Укр. Нар. Дому, 35 West 19 St. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є кілька важних справ до полагодження. — М. Петруняк, предс.; І. Кот, кас.; Л. Бачинський, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. З огляду на те, що місячний мітінг припадае на 20 квітня, себто в Великдень, Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, постановило перенести місячний мітінг на слідуючу неділю, 27 квітня в годині 2-ій сполудня, під ч. 237 Овк Ев., Пасейк. — Мих. Федорів, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Повідомляеться членниць Тов. Згода, від. 358, що квартальні збори, котрі припадають на 20 квітня, відбудуться в великодний вівторок, 22 квітня, в годині 7-мій, в У. Н. Домі при Вест 14 ул. Членниць, котрих діти ще не вписані до У. Н. Союза, проситься привести дітей на мітінг і вписати до У. Н. Союза. Мами! кому, як не нам, дорога доля дітей наших. Заобезпечіть життя дитини вашої в українській організації. Щоб показати молоді шлях до ліпшого майбутнього мусимо передовсім стати самі такими, якими хочема бачити дітей наших. — Б. Гречковська, рек. секр.

ПАСЕЙК, 7. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 97, повідомляе членів, що місячні збори зістали відложені з 20-го квітня на 27 квітня, зараз по Сл. Божій, в год. 1-ій попол., Проситься членів прийти на час, бо в 3-ій годині буде мітінг другого товариства. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендоавні. — В. Сметана, предс.; І. Долінський, кас.; М. Табачук, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 63, повідомляе всіх своїх членів, що з причини Великодних Свят мітінг відложено на неділю, 27 квітня, в годині 1.30 попол., в Укр. Гали. Обовязком є кождого члена на мітінг прибути. Ухвалено є, що довгуючі члени окрім місячної вкладки мають сплачувати що місяця що найменше десяту часть довгу; в противнім разі безуслівно мають бути суспендовані. Також довгуючі члени, коли не зголосяться до 27 квітня, будуть суспендовані. — Михайло Личак, секр.

ЛАТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляе своїх членів, що мітінг відбудеться 27 квітня з причини Великодних Свят. Проситься членів явитись на мітінг, бо є справи до полагодження. — Ів. Томашовський, Л. Гаванчак, А. Скубяк.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляе, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 27 квітня, в годині 5-ій попол., в гали церковній, 135 Greenwich Ave. Взиваеться контрольну комісію, щоб сконтролювала книжки. — Адрій Крутяк, предс.; С. Карівчак, секр.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
НОВА ЗВІЙКА НА СВЯТА.

Хто лиш мае пянолю повинен мати отсі звійки, отсі свята були веселі:

86 Христос Воскрес $1.00
85 Ти Єрусалиме 1.00
84 О Богородице 1.00
83 В сильній надії 1.00
82 Пречистая Діво Мати 1.00
81 Назарета 1.00
80 О хто, хто Николая любить .. 1.00
28 Согласно 1.00

Також ті кождий повинен мати:

34 Реве та стогне 1.00
35 Заповіт 1.00
40 О Україно 1.00
48 Ой вишеньки 1.00
61 Чабан, танець 1.00
72 Танець Канарок 90
79 Козак відізджае 1.00

За $10 даемо 13 звійок. За $5 — 6 звійок.

Знамовляйте сейчас, дістанете на свята, або прийдіть до стору і виберіть, які вам любі. — Веселих Свят! — желае Вам 90-1

SURMA,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДО ВИНАЙМУ 4 кімнати, чисті і ясні, всі уліпшення, близько всіх собвейі і елевейтрів. Рент дешевий
JANITOR,
34 Saint Mark's Pl. (E. 8th Street), NEW YORK, N. Y. 88-0

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Тепер можна купити гарний новий дім в середині міста КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Вже много домів продано і дальше будуеться. Ціна дуже приступна і на легкі сплати. Вплати $500.00.
Голоситься до будівничого в неділю, від год. 1 до 6 пополудни. 53-5
JOHN L. GINDA,
190 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ПРОДАЄ ДОМИ
в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16-

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Усі дерева є інспектовані через State Mass. і гарантовані. Своїм костумерам даесь інформації в українській або англійській мові. Пишіть по цінник: 38—
SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

ЛЬНЯНИЙ ОЛІЙ
НА ПІСТ,

котрий є душений краевим олійником, мае краевий смак і запах. Висилаемо по цілій Америці; шторникам даемо значний опуст. Хто купить, то непожалуе. Кварта $2.50; 14 унцій $1.30; 8 унцій 75 ц.; 4 унції 40 цнт. 80-
MADISON FOOD PRODUCT CO.,
1540 — 7th St., Madison, Ill.

О. Е. МАЛІЦЬКИЙ
АДВОКАТ
512 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG.
Tel. Main 5720
CLEVELAND, OHIO,

САВТ САЙД ОФІС, ВЕЧЕРАМИ:
2191 PROFESSOR STREET
(напроти Українського Банку)
Tel. Atlantic 2054.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio.
Проти українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

ПОЗІР! ПОЗІР!
ВЕЛИКА СЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ!
Тільки на короткий час!

Радіо $30.00
Грамофони 6.98
Рекорди по 60
Рольки до пяна 35
Вишивані сорочки по 10.00
Вишивані фартушки по 5.00

І богато інших річей входить в сю випродаж. 83-

Пишіть або приходіть до:
УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ,
JOHN WYSOCHANSKY,
Book & Music Store,
47 BEACON ST., NEWARK, N. J.

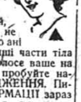

ДІВЧАТА І ЖІНКИ:

Коли Ваш бюст плаский, нерозвинений, не тішитеся красою ані повабом, коли твар і инші части тіла занадто волохаті, або волосе ваше на голові рідке і випадае, пробуйте нашої методи ВІДМОЛОДЖЕННЯ. Пишіть по безплатні ІНФОРМАЦІЇ зараз до: **D. WROBLEWSKI & CO., 696 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.** (S).

НА АСТМУ ПІДЧАС ЗИМИ.

Метода Помічна Терплячим на Астму навіть в Найгірших Випадках. — Пишіть по Дарову Спробу.

Коли терпите на Астму підчас холодів і непогоди, коли дусить Вас за кождим віддихом, не забудьте заповити сейчас, даром на спробу, методи Frontier Astma Co. Нема ріжниці, де живете, або чи вірите в якунебудь поміч, пишіть по сю дарову спробу. Коли терпілисьте ціле життя і пробували, що думали найліпше на поборення Астми та навіть стратилисьте цілком надію, пишіть по сю дарову спробу. Се одинокий спосіб, в який можете довідатися, що за прогрес робиться для Вас помимо всіх минулих невдач Ваших та спроб визволитися від Астми. Тому пишіть по сю дарову спробу і то сейчас. Її оголошуеться тому, щоби кождий терплячий зміг покористуватися сею прогресивною методою і попробував перший раз її даром, котра є знана днесь тисячам як найбільша новість, яку коли бачили. Пришліть купон днесь. Не чекайте.

FREE TRIAL COUPON.
FRONTIER ASTHMA CO.,
451 J. Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:

ФАРМИ!

—o—

ФАРМА $150.

5-акрова фарма, недалеко Ню Й[...]ку, чорна урожайна земля, близ[...] залізниці, 20 мінут від міста. [...] $750, готівкою $150, а решта по $[...] місячно. Голоситися особисто або [...]стовно до:
LINCOLN DEVELOPING CO.,
206 Broadway, New York, N. Y.

НАШЕ ОГОЛОШЕННЄ.

БАРҐЕНИ: Великі або малі ФАРМИ, живий інвентар або без, бизнеси, лоти чисті або з домом, де прац[...]вно.
С. МАЙКОВСЬКИЙ,
Box 144 Rahway, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ!

Маю на продаж малі і великі ф[...]ми по ріжних цінах, також можна [...]міняти фарму за дім або реальн[...] в місті.

Велика фарма 235 акрів, 18 ко[...] дійних, 9 ялівок, 4 коні, трактор, [...] вся фармерська машинерія, дім 14 к[...]нат і 5 других будинків, вода в [...] в барні. Ціна $14,500, готівкою $[...]

Хтоб хотів менші фарми нехай [...]лоситься на адресу:
PHILIP D. FILANOVSKY,
Real Estate Broker,
92 Main Street, Flemington, N. J.
Telephone 332 L.

ДІМ $150.

Дім однофамілійний (двоповерхо[...]вий) з великим огородом, всіма ул[...]шеннями, огріття, при парку і [...] купелях, школи, шторів, бос, недалеко від фабрик, 35 мінут від Ню Йорку. Ціна $3,950, готівкою $150, а решта по $25 місячно. Добра нагода м[...] свій власний дім, котрий можете сп[...]чувати як рентом. Голоситись до Mr. **BERG, 208 Broadway, Room 244, New York, N. Y.**

ОРНІ ҐРУНТА, СІНОЖАТИ І ЛІСИ в дорозі парцеляції можна набути [...] приступних цінах в повіті жид[...]ськім в Галичині. Зголошення [...] на адресу:
ДВІР ДЕМЕНКА п. РОЗДІЛ.
Воевідство Станиславівське, Польща.

МІЗАР
Король НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.

Випробований середник на улекшення Ревматизму і перестуди, біль в руках, ногах, крижах, плечах, зимно у ногах, а поза шкіру якби мурашки лазили, і на улекшення дихавиці і всякої пухлини. — МІЗАР, великий слоїк $6.25, малий $4.25. — ЗДРОЯНКА цей середник здержуе випад волосся усувае порплі і помічний на поро[...] волосся. Ціна за фляшочку $1.[...] Належитість висилати разом зі замовленням, коли він не поможе, то звернемо вам вашу належитість. Пишіть на сю адресу: 31—
F. SOROKOWSKI,
2152 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

ДАРОМ!

Вишлемо кождому цю гарну ілюстровану книжку, котра містить в собі богато новостей, як також интересних річей. Пишіть нині і залучіть кілька марок на оплату пересилки. Адреса: **Practical Sales Co., 1219 N. Irving Ave., Desk SV., Chicago, Ill.**

PROBAK
DOUBLE-EDGE BLADES
THE BEST SHAVE YOU EVER HAD OR YOUR MONEY BACK
50 c. for 5
$1 for 10
Sample Blade 10 c.
If your DEALER cannot supply you, write direct
PROBAK CORPORATION
656 FIRST AVENUE NEW YORK

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЕСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568